EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 11.1.2013
COM(2013) 1 final

2013/0003 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS

läbi Neumi transiidikoridori liikuvate liidu kaupade kohta sisenemise või väljumise ülddeklaratsiooni esitamise nõudest loobumise kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK TAUST

Horvaatia Vabariigi ühinemistingimusi ning Euroopa Liidu lepingus, Euroopa Liidu toimimise lepingus ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingus tehtavaid muudatusi käsitleva akti (edaspidi „ühinemistingimuste akt") artiklis 2 sätestatakse, et alates ühinemiskuupäevast on aluslepingute sätted ning institutsioonide poolt enne ühinemist vastu võetud aktid Horvaatiale siduvad vastavalt kõnealustes aluslepingutes ja aktides ning ühinemistingimuste aktis sätestatud tingimustele.

Ühinemistingimuste akti artiklis 43 sätestatakse, et nõukogu määrab komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega tingimused, mille kohaselt võidakse teha erand kohustusest esitada sisenemise või väljumise ülddeklaratsioon kaupade kohta, mis liiguvad läbi Neumi transiidikoridori.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. aprilli 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 648/2005[1] muudeti nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määrust (EMÜ) nr 2913/92[2] (millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik) (edaspidi „tolliseadustik"), et sätestada asjakohane õiguslik alus riskianalüüsiks.

Vastavalt tolliseadustiku artikli 36a lõikele 1 ning kohaldades teatavaid vabastusi või erandeid, mis on sätestatud komisjoni 2. juuli 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 2454/93 (millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik) (edaspidi „tolliseadustiku rakendussätted")[3] artiklis 181c, peab liidu tolliterritooriumile toodud kauba kohta esitama ülddeklaratsiooni („sisenemise ülddeklaratsioon").

Vastavalt tolliseadustiku artikli 182a lõikele 1 ning kohaldades asjakohaseid vabastusi või erandeid, mis on sätestatud tolliseadustiku rakendussätete artikli 842a lõigetes 3 ja 4, peab ELi tolliterritooriumilt ajutiselt väljaviidava kauba kohta, mida ei ekspordita, reekspordita ja mille suhtes ei kohaldata transiidiprotseduuri, esitama väljumise ülddeklaratsiooni.

Tolliseadustiku artikli 36b lõikes 2 ja artikli 182d lõikes 2 nõutakse, et nimetatud ülddeklaratsioonide esitamisel tuleb kasutada elektroonilist andmetöötluse tehnoloogiat, et võimaldada tolliasutuste vahel elektroonilist andmevahetust, eesmärgiga rajada tollikontroll automaatsüsteeme kasutavale riskianalüüsile, nagu nõutud tolliseadustiku artiklis 13.

2. NEUMI TRANSIIDIKORIDOR

Neumi transiidikoridor on osa Bosnia ja Hertsegoviina territooriumist, mis ulatub Aadria mere rannikule, jagades Horvaatia maismaaterritooriumi seeläbi kaheks osaks ning eraldades Dubrovniku linna ümbritseva piirkonna ülejäänud Horvaatia territooriumist. Praegu on Aadria kiirtee – Neumi transiidikoridori läbiv kaherajaline riigimaantee nr D8 – ainuke maismaatranspordi ühendus Dubrovniku piirkonna ja ülejäänud Horvaatia territooriumi vahel.

---

1 ELT L 117, 4.5.2005, lk 13.
2 EÜT L, 302, 19.10.1992, lk 1.
3 EÜT L 253, 11.10.1993, lk 1.

Maantee lõik, mis läbib Neumis Bosnia ja Hertsegoviina territooriumi, on 9,25 km pikk. Horvaatia territooriumil on Neumi transiidikoridoris kaks piiriületuspunkti, mis asuvad nimetatud maantee Neumi transiidikoridori osa kummaski otsas. Need on Klek – Neum I, mis paikneb Neumi transiidikoridori lääneosas, ja Zaton Doli – Neum II, mis paikneb Neumi transiidikoridori idaosas. Sõidukil kulub nende kahe punkti vahelise vahemaa läbimiseks umbes 10–15 minutit.

Dubrovniku linna ümbritseva piirkonna kohalik majandus on keskendunud esmajoones turismile, millega tegelevad peamiselt väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, kes sõltuvad Horvaatia põhiterritooriumilt saabuvatest kaubatarnetest, mille väärtus on tavaliselt alla 10 000 euro saadetise kohta.

89 % praegu läbi Neumi transiidikoridori veetavatest kaupadest on kaubad, mis on omandanud Horvaatias vabas ringluses olevate kaupade staatuse. Need läbivad transiidikoridori paberdokumentidega, mis on samaväärsed määruse (EMÜ) nr 2454/92 artikli 317 lõikes 2 osutatud T2L-dokumendiga.

Horvaatia tolliasutused tuvastavad nii sõidukite kui ka kaupade identiteedi, kontrollides kaasasolevaid kaubandusdokumente, enne kui kaubad lahkuvad ajutiselt Horvaatia tolliterritooriumilt. Korrakohane tollikontroll viiakse läbi ka kaupade taassisenemisel ühenduse tolliterritooriumile, kui need on läbinud Neumi transiidikoridori. Tollikontrolli suutlikkust tuleb Horvaatia ühinemisel ELiga tõsta.

ELi tollialaste õigusaktide rakendamine alates Horvaatia ühinemise kuupäevast tähendab tolliformaalsuste, riskianalüüsi ja kontrolli rakendamist, et tagada turvalisus ja julgeolek, ning teabe elektroonilise esitamise ja vahetamise rakendamist sel eesmärgil. See nõuab märkimisväärseid investeeringuid ja jõupingutusi, et tagada sobiv IT-raamistik. Arvestades Neumi transiidikoridori erilisi asjaolusid, tundub nende meetmete rakendamine liiga koormav ja ebaproportsionaalne.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Ühinemistingimuste akti artikli 43 kohaselt tuleb võtta vastu spetsiaalne nõukogu määrus, et sätestada tingimused, mille puhul võidakse teha erand kohustusest esitada sisenemise või väljumise ülddeklaratsioon kaupade kohta, mis liiguvad läbi Neumi transiidikoridori.

Kooskõlas Euroopa Liidu ühise seisukohaga selles küsimuses[1] tehakse erand kohustusest esitada sisenemise või väljumise ülddeklaratsioon järgmistel tingimustel:

– kaupadel on ühenduse kauba staatus;

– kaupadega on kaasas kaubandusdokumendid (arve või veodokumendid), milles peab olema esitatud vähemalt tolliseadustiku rakendussätete artikli 317 lõikes 2 nõutud hulk andmeid ning kaupade koguväärtus;

– ühe sõidukiga veetavate kaupade koguväärtus ei tohi ületada 10 000 eurot;

[1] Nõukogu 28. juuni 2011. aasta dokument 12133/11.

– Horvaatia tolliasutused peavad kõnealuse dokumendi kaupade väljumisel kinnitama oma ametlike märgistega (allkiri, pitsatijäljendid ning väljumise kuupäev ja kellaaeg);

– kui seda peetakse vajalikuks, tuleb saadetised või transpordivahendid Horvaatiast väljumisel korralikult pitseerida;

– taassisenemisel Horvaatia territooriumile kontrollivad tolliasutused dokumente, transiidikoridori läbimiseks kulunud aega, pitsereid (kui neid on) ja kaupu (kui see on asjakohane).

Nende erandite tegemine ei mõjuta nõuet teostada riskianalüüs ning kontroll turvalisuse ja julgeoleku tagamiseks, vahetada riskiteavet kooskõlas tolliseadustiku rakendussätete artikli 4g lõikega 2 ning rikkumiste korral rakendada asjakohaseid meetmeid. Horvaatia peab esitama komisjonile piisavad tõendid selle kohta, et tema tolliasutuste poolt rakendatavad meetmed vastavad ELi tollialastes õigusaktides sätestatud riskianalüüsi standarditele.

Lisaks eespool nimetatud riskiteabe vahetusele peab Horvaatia teavitama komisjoni vastavalt ühtses riskijuhtimise raamistikus kokku lepitud menetlustele regulaarselt kõigist tuvastatud rikkumistest ning nendele järgnenud meetmetest, kui neid on rakendatud.

Kaks aastat pärast ühinemise kuupäeva teostatakse läbivaatus, et kontrollida, kas seda režiimi on nõuetekohaselt rakendatud.

Kui see on asjakohane, muudab nõukogu seda režiimi või tühistab selle, toimides vastavalt komisjoni ettepanekule.

2013/0003 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS

läbi Neumi transiidikoridori liikuvate liidu kaupade kohta sisenemise või väljumise ülddeklaratsiooni esitamise nõudest loobumise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Horvaatia ühinemislepingut, eriti selle artikli 3 lõiget 4,

võttes arvesse akti Horvaatia ühinemistingimuste kohta, eriti selle artiklit 43,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) 9. detsembril 2011 kirjutasid liidu liikmesriigid ja Horvaatia alla Horvaatia Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise lepingule („ühinemisleping”). Ühinemislepingu artikli 3 lõike 3 kohaselt jõustub leping 1. juulil 2013, tingimusel et kõik ratifitseerimiskirjad on enne seda kuupäeva hoiule antud.

(2) Kooskõlas Horvaatia Vabariigi ühinemistingimusi ning Euroopa Liidu lepingus, Euroopa Liidu toimimise lepingus ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingus tehtavaid muudatusi käsitleva akti (edaspidi „ühinemistingimuste akt”) artikliga 2 on alates ühinemiskuupäevast aluslepingute sätted ning institutsioonide poolt enne ühinemist vastu võetud aktid Horvaatiale siduvad vastavalt kõnealustes aluslepingutes ning ühinemistingimuste aktis sätestatud tingimustele.

(3) Neumi territoorium (edaspidi „Neumi transiidikoridor”) on koht, kus Bosnia ja Hertsegoviina territoorium ulatub Aadria mereni rannikuni, eraldades seeläbi Dubrovniku piirkonna ülejäänud Horvaatia territooriumist. Kohalikus majanduses on tähtis koht turismil, mida arendavad väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, kes sõltuvad ülejäänud Horvaatia territooriumilt saabuvatest tarnetest. Nimetatud tarnete väärtus ei ületa tavaliselt 10 000 eurot saadetise kohta ning 89 %-l neist kaupadest on Horvaatia territooriumil vabas ringluses olevate kaupade staatus.

(4) Ühinemistingimuste akti artiklis 43 sätestatakse, et nõukogu määrab komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega tingimused, mille kohaselt võidakse teha erand kohustusest esitada sisenemise või väljumise ülddeklaratsioon liidu kaupade suhtes, mis liiguvad läbi Neumi transiidikoridori.

(5) Vastavalt nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92 (millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik)[1] (edaspidi „ühenduse tolliseadustik”), artikli

[1] EÜT L 302, 19.10.1992, lk 1.

36a lõikele 1 ja artikli 182a lõikele 1 peavad ühenduse tolliterritooriumile sisenevate ja sealt väljuvate kaupade kohta olema eelnevalt elektrooniliselt esitatud ülddeklaratsioonid, mis sisaldavad riskianalüüsi läbiviimiseks vajalikke andmeid.

(6) Arvestades kohaliku majanduse eripära, on asjakohane kehtestada sätted loobumise kohta nõudest esitada sisenemise või väljumise ülddeklaratsioon liidu kaupade kohta, mis liiguvad läbi Neumi transiidikoridori.

(7) Tolliasutused peaksid kaupadega kaasas olevatel arvetel ja veodokumentidel olevate andmete põhjal läbi viima tõhusa riskianalüüsi ja tollialase turvakontrolli.

(8) Praeguse korra suhtes kohaldatakse erandit ühenduse tolliseadustiku kohasest turvalisus- ja julgeolekuandmete saabumiseelse elektroonilise esitamise põhimõttest. Selleks et tagada tõhus ja efektiivne riskianalüüs ning turvalisuse ja julgeoleku kontroll, peaks Horvaatia tagama, et Neumi transiidikoridori piiriületuspunktid oleksid varustatud vajalike inimeste, seadmete ja kontrollimisvahenditega.

(9) Kui tuvastatakse, et saadetis ei vasta käesoleva määruse nõuetele, ei tohiks kõnealusel saadetisel lubada Horvaatia territooriumile taassiseneda, kui ei ole hinnatud sellega kaasnevat riski ning rakendatud riskianalüüsil põhinevaid tõhusaid ja suunatud meetmeid.

(10) Lisaks teabevahetusele turvalisuse ja julgeoleku tagamiseks, nagu sätestatud määruse (EMÜ) nr 2454/92 artikli 4g lõikes 2, peaks Horvaatia teavitama komisjoni vastavalt ühtses riskijuhtimise raamistikus kokku lepitud menetlustele regulaarselt kõigist Neumi transiidikoridori läbivate kaupade suhtes tuvastatud rikkumistest ning nendele järgnenud meetmetest, kui neid on rakendatud.

(11) Kaks aastat pärast ühinemise kuupäeva tuleks läbi viia hindamine, et kontrollida, kas käesolevat määrust on nõuetekohaselt rakendatud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

Käesoleva määrusega kehtestatakse eeskirjad, mille kohaselt:

a) loobutakse väljumise ülddeklaratsiooni esitamise nõudest liidu kaupade puhul, mis väljuvad Horvaatia territooriumilt, et liikuda läbi Neumi transiidikoridori;

b) loobutakse sisenemise ülddeklaratsiooni esitamise nõudest liidu kaupade puhul, mis taassisenevad Horvaatia territooriumile pärast liikumist läbi Neumi transiidikoridori.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

(1) „liidu kaubad” – ühenduse tolliseadustiku artikli 4 lõikes 7 määratletud kaubad;

(2) „Dubrovniku piirkond” – Dubrovniku administratiivpiirkond, nagu on kehtestatud Horvaatia siseriiklike õigusaktidega;

(3) „Horvaatia põhiterritoorium” – Horvaatia territoorium, välja arvatud Dubrovniku piirkond;

(4) „Neumi transiidikoridor” – piirkond, mis on osa Bosnia ja Hertsegoviina territooriumist, mis eraldab Dubrovniku piirkonda Horvaatia põhiterritooriumist;

(5) „tolliasutused” – Neumi transiidikoridori sisenemise ja sellest väljumise piiriületuspunktides asuvad Horvaatia tolliasutused;

(6) „väljumine” – kaupade väljumine Dubrovniku piirkonnast, et liikuda läbi Neumi transiidikoridori Horvaatia põhiterritooriumile, või Horvaatia põhiterritooriumilt, et liikuda läbi Neumi transiidikoridori Dubrovniku piirkonda;

(7) „taassisenemine” – kaupade sisenemine Dubrovniku piirkonda, olles liikunud Horvaatia põhiterritooriumilt läbi Neumi transiidikoridori, või Horvaatia põhiterritooriumile, olles liikunud Dubrovniku piirkonnast läbi Neumi transiidikoridori.

Artikkel 3

Väljumise või sisenemise ülddeklaratsiooni esitamise nõudest loobumine

1. Liidu kaupade kohta nende väljumisel väljumise ülddeklaratsiooni ei nõuta.

2. Liidu kaupade kohta nende taassisenemisel sisenemise ülddeklaratsiooni ei nõuta.

Artikkel 4

Nõudest loobumise kohaldamise tingimused

Artiklit 3 kohaldatakse juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) läbi Neumi transiidikoridori liikuvate liidu kaupade iga üksiksaadetise koguväärtus ei ületa 10 000 eurot või selle ekvivalenti kohalikus valuutas;

b) Käesoleva artikli punktis a nimetatud kaupadega on kaasas arved või veodokumendid, mis:

i) sisaldavad vähemalt komisjoni määruse (EMÜ) nr 2454/93[1] artikli 317 lõike 2 esimeses lõigus nimetatud andmeid ning kaupade koguväärtust;

ii) on väljumisel tolliasutuste poolt ametlike märgistega kinnitatud;

[1] EÜT L 253, 11.10.1993, lk 1.

iii) esitatakse taassisenemisel tolliasutustele kontrollimiseks.

Artikkel 5

Tollikontroll

1. Tolliasutused võivad teostada läbi Neumi transiidikoridori liikuvate liidu kaupade suhtes kohaldatava tollikontrolliga kaasnevat riskianalüüsi muude vahenditega kui automatiseeritud andmetöötlustehnoloogia.

2. Horvaatia tagab, et piiriületuspunktides, mille kaudu läbi Neumi transiidikoridori liikuvad kaubad Horvaatia territooriumilt väljuvad ja sinna taassisenevad, oleksid olemas vajalikud ressursid, seadmed, kontrollivahendid ja võimekus, et tagada käesoleva määruse rakendamine alates Horvaatia ühinemise kuupäevast.

3. Väljumisel on tolliasutused kohustatud:

a) määrama piiratud ajavahemiku, mille jooksul liidu kaubad peavad olema liikunud läbi Neumi transiidikoridori;

b) märkima selle ajapiirangu arvele või veodokumendile koos arve või veodokumendi kinnitamise kuupäevaga, nagu osutatud artikli 4 punkti b alapunktis ii;

c) kui nad seda vajalikuks peavad, pitseerima läbi Neumi transiidikoridori suunduvaid kaupu sisaldava ruumi või nende kaupade iga üksikpakendi.

4. Taassisenemisel on tolliasutused kohustatud:

a) viima peamiselt julgeoleku ja turvalisuse eesmärgil läbi riskianalüüsi;

b) kinnitama kaupadega kaasas olevad arved või veodokumendid;

c) kontrollima artikli 5 lõike 3 punktis a nimetatud ajapiirangust kinnipidamist;

d) kontrollima pitserite puutumatust, kui need on artikli 5 lõike 3 punkti c kohaselt kaubaruumidele või -pakenditele löödud;

e) kui see on vajalik, kaupu füüsiliselt kontrollima;

f) eemaldama pitserid, kui see on vajalik.

5. Kui tolliasutused tuvastavad, et mõnd käesolevas määruses sätestatud nõuet ei ole järgitud, lubavad nad vastaval saadetisel taassiseneda, kui:

a) on läbi viidud tõhus riskianalüüs;

b) tolliasutused on punktis a nimetatud analüüsi alusel rakendanud tõhusaid meetmeid, mis on suunatud konkreetselt turvalisuse ja julgeolekuga seotud riskide ennetamisele.

Artikkel 6

Teavitamine

Horvaatia teavitab komisjoni kõigist tuvastatud rikkumistest seoses käesoleva määruse kohaldamisega ning konkreetsetest meetmetest, mida on rakendatud nende rikkumiste kõrvaldamiseks, hiljemalt kaks kuud pärast käesoleva määruse jõustumist ning kõige hiljem 1. märtsil 2014.

Artikkel 7

Aruanne

Komisjon esitab nõukogule aruande hinnanguga selle kohta, kuidas käesolevas määruses sätestatud eeskirju on kohaldatud, hiljemalt kaks aastat pärast Horvaatia ühinemist.

Artikkel 8

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub 1. juulil 2013, tingimusel et ühinemisleping jõustub.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõigis liikmesriikides.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja